

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Szűcsné dr. Durgó Mária ügyvéd által képviselt I. rendű, II. rendű és III. rendű felpereseknek a dr. Sík János ügyvéd által képviselt alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei iránt a Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróságnál 12.M.165/2006. szám alatt megindított és másodfokon a Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.148/2007/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.148/2007/3. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek egyenként - tizenöt nap alatt - 12.000 /tizenkettőezer/ forint és 2.400 /kettőezernégyszáz/ forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak
- felhívásra - 355.100 /háromszázötvenötezer-egyszáz/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperesek módosított keresetükben az alperes írásbeli figyelmeztetései hatályon kívül helyezését, a munkaszerződésük jogellenes módosításának megállapítását, I. és II. rendű felperesek a munkáltatói rendkívüli felmondások jogellenessége jogkövetkezményei alkalmazását, a III. rendű felperes pedig a saját rendkívüli felmondása jogszerűségének megállapítását és felmentési átlagkereset megfizetését kérték.

A Zalaegerszegi Munkaügyi Bíróság 12.M.165/2006/14. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes 2006. február 3-án jogellenesen módosította a felperesek munkaszerződéseit, a sérelmezett írásbeli figyelmeztetéseket, valamint az I. és II.

rendű felperesekkel közölt rendkívüli felmondásokat hatályon kívül helyezte, és kötelezte az alperest az elmaradt munkabérek, I. rendű felperes javára munkabér-különbözet, továbbá I. és II. felpereseknek kártérítés-szankció címén öt, illetve négy havi átlagkereset megfizetésére. A III. rendű felperes tekintetében megállapította a rendkívüli felmondása jogszerűségét, és 15 nap felmentési időre járó átlagkeresetben marasztalta az alperest. Ezt meghaladóan (a további összecszerű igények vonatkozásában) a keresetet elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes kirendeltségi kiszállító, a II. rendű felperes kirendeltségvezető, a III. rendű felperes pedig kirendeltségi eladó munkakörben dolgozott az alperesnél. A felperesek az alperes 2006. február elején a tervezett bérezési rendszer módosítását észrevételezték és kifogásolták, amelyet követően az alperes ügyvezetője a munkaviszonyuk közös megegyezéssel történő módosítását kezdeményezte, amit a felperesek elutasítottak. Az alperes 2006. február 3-án "munkakör átirányítás" megjelölésű faxában arról értesítette a felpereseket, hogy 2006. február 6-ától az eredeti munkakörükből kirendeltségi kisegítő (takarító) munkakörbe kerülnek átirányításra. A telephelyen 2006. február 4-én és 5-én végrehajtott leltározást már az alperes más alkalmazottai végezték el, és az alperes 2006. februárban a munkakörük betöltésére álláshirdetést adott fel. A felperesek 2006. február 6-ától február 15-éig keresőképtelen állományban voltak.

Az alperes 2006. február 16-án és 17-én a takarítással kapcsolatos kötelezettségszegésekre hivatkozva a felpereseket írásbeli figyelmeztetésben részesítette, majd 2006. február 20-án I. rendű felperes, március 6-án pedig II. rendű felperes munkaviszonyát rendkívüli felmondással megszüntette. Az indokolás szerint a felperesek a munkáltatói utasítások végrehajtását, a munkavégzést indokolatlanul megtagadták, az írásbeli figyelmeztetések ellenére magatartásukon nem változtattak. A III. rendű felperes 2006. február 22-én rendkívüli felmondással élt azzal az indokkal, hogy az alperes nem fizette meg forgalmi jutalékait, nem adta ki a szabadságát, megsértette az átirányítás szabályait, és a munkabérét egyoldalúan csökkentette.

A munkaügyi bíróság megállapítása szerint az alperes által elrendelt átirányítás nélkülözte az Mt. 83/A. § (1)-(3) bekezdéseiben előírt feltételeket, továbbá annak elrendelésére az Mt. 4. § (1) és (2) bekezdéseit megsértve rendeltetésellenesen került sor. Kiemelte, hogy a munkabér munkáltató általi módosítása önmagában is szükségessé tette volna a munkaszerződés közös megegyezéssel való módosítását. Az írásbeli figyelmeztetéseket illetően megállapította, hogy azokat nem a munkáltatói jogkör gyakorló írta alá. Az I. és II. rendű felperesekkel közölt

rendkívüli felmondásokat rendeltetésellenesnek minősítette, továbbá amiatt ítélte jogellenesnek, mert azokat az alperes a korábbi írásbeli figyelmeztetésekben már felrótt magatartásokkal indokolta, és ezzel megszegte a kétszeres értékelés tilalmát. Ugyanezen okok miatt megalapozottnak minősítette a III. rendű felperes előbbi jogellenes munkáltatói magatartásokkal indokolt rendkívüli felmondását.

A III. rendű felperes, valamint az alperes fellebbezése alapján eljárta Zala Megyei Bíróság 4.Mf.20.148/2007/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta. Megállapította, hogy az I. rendű felperes munkaviszonya 2007. április 13-án szűnt meg, továbbá a jogerős ítéletig felemelte az I. rendű felperesnek járó elmaradt munkabér összegét, és az alperest terhelő első fokú eljárási illeték mértékét. Ezt meghaladóan - a keresetek érdemét illetően - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A másodfokú bíróság az írásbeli figyelmeztetések jogellenességére vonatkozó elsőfokú ítéleti indokolás kivételével egyetértett a munkaügyi bíróság által megállapított tényállással és az ebből levont jogi következtetésekkel. Az írásbeli figyelmeztetés jogellenessége körében kifejtette, hogy arra közvetlen munkahelyi vezető is jogosult. Egyetértett viszont ezen jognyilatkozatok rendeltetésellenességével. Alaptalannak minősítette a III. rendű felperes fellebbezését a magasabb mértékű felmentési időről.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Elsődleges álláspontja szerint a munkaügyi bíróságnak a Pp. 121. § (1) bekezdés f) pontja és a 130. § (1) bekezdés i) pontja alapján idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítania a keresetet. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem adta okát az általa kifogásolt eljárási hibák figyelmen kívül hagyásának, továbbá a II. rendű felperes ellen a sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt indult büntetőeljárásnak sem tulajdonított jelentőséget. Álláspontja szerint a bizonyítási indítványai elutasításával a munkaügyi bíróság megsértette a Pp. 163. § (1)-(3) bekezdéseit, és kifogásolta, hogy nem találta életszerűtlennek a felperesek azonos időben keresőképtelennek nyilvánítását. Eljárásjogi bizonyosságokra is hivatkozott, továbbá előadta, hogy még a hiányos bizonyítási eljárás adatai alapján is megállapítható I. és II. rendű felperesek munkamegtagadásának bizonyítottasága, ezért a rendkívüli felmondások jogszerűek, és a III. rendű felperes rendkívüli felmondása pedig megalapozatlan. A korábban alkalmazott figyelmeztetések éppen a felperesek nem megfelelő munkavégzését bizonyították.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Az alperes felülvizsgálati kérelme alaptalan.

Az alperes már a fellebbezésében hivatkozott a felülvizsgálati kérelmében is előadott eljárási kifogásokra, ezeket a másodfokú bíróság vizsgálta, megállapításaival a Legfelsőbb Bíróság egyetért. Így helytálló az a megállapítás, hogy nem minősült lényeges eljárási jogszabálysértésnek a keresetek idézés kibocsátása nélkül történő elutasításának elmaradása amiatt, mert a jogi képviselő által benyújtott keresetlevél nem tartalmazott utalást a közvetítői eljárás esetleges folyamatban létére [Pp. 124. § (2) bekezdés, Pp. 175. § (3) bekezdés]. Helyesen emelte ki a másodfokú bíróság azt is, hogy a felek között nem is került sor közvetítői eljárásra, de ha a Pp. 130. § (1) bekezdés i) pontja alapján az előbbiek szerinti végzést hozott volna az elsőfokú bíróság, a kereset benyújtásához fűződő jogi hatályok fennmaradása mellett a kereset újból benyújtható lett volna [Pp. 132. § (1) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelemben elő kell adni, hogy a fél mely jogszabálysértés miatt kéri a jogerős ítélet felülvizsgálatát, és ennek mi az oka, indoka [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében általánosságban hivatkozott arra, hogy nem volt módja az első fokú eljárásban felvett tárgyalási jegyzőkönyvben foglalt nyilatkozatokra észrevételt tenni, de nem jelölte meg, hogy melyek ezek, és az ügy érdemét érintő lényeges eljárási jogszabálysértésnek minősülnek-e. Ennek hiányában ezen hivatkozások a Pp. 275. § (4) bekezdésében előírt feltétel hiányában nem voltak érdemben vizsgálhatók. Az alperes azt sem jelölte meg, miként érinti az ügy érdemét az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a képviselőivel szemben pénzbírságot alkalmazott, ami önmagában - egyéb tényállási elem nélkül - nem alapozza meg az elsőfokú bíróság elfogultságát, a nem tárgyilagos megítélést [Pp. 13. § (1) bekezdés e) pont].

Az első- és a másodfokú bíróság a keresetbe vett jogkérdések elbírálásához szükséges mértékben feltárta a tényállást, abból megalapozott jogi következtetést vont le, amelyet kellőképpen és részletesen meggyőzően indokolt [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés].

Helyes az eljáró bíróságok megállapítása arról, hogy az alperes 2006. február 3-ai intézkedése nem felelt meg az Mt. 83/A. §-ában előírt törvényi követelményeknek, ennél fogva a felperesek másik munkakörbe áthelyezéséhez és a munkabérük csökkentéséhez közös megegyezéssel történő munkaszerződés módosítás lett volna szükséges [Mt. 85/A. § (1) bekezdés, 82. § (1) bekezdés]. Az alperesi

intézkedés határozatlan időre helyezte a felpereseket az érdekeiket súlyosan sértő alacsonyabb munkakörbe, a munkabérük csökkent, továbbá az egyoldalú áthelyezés nyilvánvalóan összefüggött azzal, hogy a felperesek észrevételezték a tervezett új bérezési rendszert.

Az átirányításra vonatkozó munkáltatói utasítás semmissége miatt az alperes írásbeli figyelmeztetései is megalapozatlanok voltak, minthogy a semmis átirányítás szerinti munkákkal voltak kapcsolatosak, amelyek miatt a felperesek egyébként kezdettől fogva tiltakoztak. A jogellenes munkáltatói intézkedésre tekintettel nincs jelentősége, hogy a felperesek egyazon időben kerültek keresőképtelen állapotba. Nem jogellenes ezért az első- és a másodfokú bíróság ítélete amiatt, mert az előbbi körülménynek nem tulajdonított jelentőséget.

A perbeli munkáltatói rendkívüli felmondásokat az alperes a jogellenes átirányítás alapján adott utasításai megsértésével indokolta, a III. rendű felperes a saját rendkívüli felmondásában - egyebek mellett - ezen átirányítás jogellenességére hivatkozott. Az előbbieken kifejtettekből következően az alperes rendkívüli felmondásaiban közölt indokok nem feleltek meg az Mt. 96. § (1) bekezdés a) pontjában előírt feltételeknek, míg a III. rendű felperes rendkívüli felmondásában megjelölt ok egymagában megalapozta a jognyilatkozatot. A következetes bírói gyakorlat szerint, ha a munkáltató egyoldalú munkaszerződés-módosításnak minősülő utasításának a munkavállaló nem tesz eleget, a magatartása nem jelent rendkívüli felmondást megalapozó kötelezettségszegést (EH 686.).

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperesek felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

Az alperes a felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján viseli.

Budapest, 2008. május 28.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő